

Våld i nära relationer

Att fråga om och uppmärksamma våld i nära relationer kan uppfattas som ett påtagligt stöd från samhällets sida.

Diagnostik och utredning

Diagnostik bygger på observationer och anamnes. Det är viktigt att ställa frågor kring våld i kontakten med patienten för att identifiera personer som är utsatta för eller utövar våld, något som Socialstyrelsen rekommenderar i sina riktlinjer.

Se Faktadokument Att ställa frågan kring våld.

Våld är varje handling riktad mot annan person, som genom att den skrämmer, smärftar, skadar eller kränker, får personen att göra något mot sin vilja, eller att avstå från att göra något personen vill.

Våld i form av kränkning, som man utsatts för eller utövat, är en riskfaktor för såväl fysisk som psykisk ohälsa och missbruksproblematik, men även en riskfaktor för suicid. Man bör särskilt beakta individer som har nedsatt fysisk eller kognitiv funktion och på grund av dessa inte kan skydda sig.

Symtom

Förutom akuta skador, såsom blåmärken, frakturer, stick- och brännskador, är ångest, depression och PTSD (posttraumatiskt stressyndrom) vanliga symtom som kan orsakas av att leva i en våldsam relation. Beakta risken för att offret kan utveckla suicidala tankar.

Se Faktadokument Suicidprevention.

Behandling

Dokumentation

För att skydda känsliga uppgifter i patientärenden där misstanke om eller där våld i nära relationer förekommer, ska kontakten dokumenteras under sökordet ”våldsutsatt” i journalen. Detta sökord har per automatik en högre sekretessgrad.

Om ett brottsoffer söker akut vård är det viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt att undersökande läkare för noggranna journalanteckningar över skadans omfattning och allra helst fotograferar före och efter behandling. Polismyndigheten kan begära ett rättsintyg.

Se Utfärdande av rättsintyg under relaterat.

Sekretess gällande vuxna:

Hälso- och sjukvården samt socialtjänsten har sekretess. Det ska finnas lagstöd för att bryta sekretessen. Enligt Offentlighet och sekretesslagen SFS 2009:400 10:e kapitlet § 23 (se under relaterat) har man rätt att bryta sekretess om misstanke finns om att brott är begånget och kan leda till minst ett års fängelse, eller försök till brott som kan ge fängelse i minst 2 år, samt spridning av smitta enligt Smittskyddslagen. Frågor kan besvaras av Åklagarmyndigheten tel. 036- 30 93 70.

Se Smittskyddslag (2004:168), Sveriges Riksdag under relaterat.

Barnrättsperspektivet

Barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är brottsoffer, befinner sig i en mycket utsatt position och måste uppmärksammas för att få det skydd och stöd de behöver. Vid misstanke om att barn kan fara illa finns en skyldighet att anmäla till socialtjänsten. Se mer information under Barnrättsperspektivet.

Se Faktadokument Barnrättsperspektivet.

Se Faktadokument Barn som far illa.

Patientinformation

Se Våld i nära relation - Vart vänder jag mig i Jönköpings län?, 1177 under relaterat.

Se Kvinnofridslinjen, Nationellt Centrum för Kvinnofrid under relaterat.

Se Att bli utsatt för våld i nära relationer, 1177 under relaterat.

Se Hjälp att förändra ett våldsamt beteende, 1177 Under relaterat.

Mer information

Se Våld i nära relationer, Socialstyrelsen under relaterat.

Se Våld i nära relationer – stöd till dig som möter patienter (dokumentation, handlingsplan, riskbedömning) under relaterat.

Se Alternativ till våld under relaterat.

Se Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Rapport 2014:8 Brott i nära relationer. En nationell kartläggning under relaterat.

Se Våld i nära relationer, Kunskapsbanken, Nationellt Centrum för Kvinnofrid under relaterat.